

Tijd om te oogsten

De lectoraten zijn, als onderzoeksschakel tussen onderwijs en praktijk, geen vreemde eenden meer in de hogeschoolbijt. Was het de eerste jaren soms nog zoeken naar de juiste vorm van onderzoek en netwerkvorming; inmiddels zijn er veel onderzoekresultaten die het verdienen voor het voetlicht te worden gebracht. Dat gebeurt tijdens *Being There*. *SoziO* sprak met het organiserend comité van lectoren.

Vlnr. Lia van Doorn, Ria Wijnen, Jean-Pierre Wilken en Alice Schippers

foto: Jaap Maars

Be There!, vrij vertaald: 'mis het niet!', is de uitnodigende slogan op de site (*). Een toepasselijke slagzin. *Being There* vormt het podium waarop een veelkleurig palet aan activiteiten en onderzoek binnen de sector zorg en welzijn te zien valt. Sociale professionals in de sector, onderzoekers, lectoren, docenten, studenten; ze moeten allemaal iets van hun gading kunnen vinden. 'Een unieke gelegenheid om kennis op te doen, maar ook om inspirerende voorbeelden mee te krijgen en leuke collega's te ontmoeten', aldus de site.

Aan tafel

Een kleine stap terug in de tijd. In 2001 zijn de eerste lectoren met hun kenniskringen gestart op de hogescholen. Zo ook binnen de sector zorg en welzijn. Met de lectoraten deed onderzoek zijn intrede binnen de hogescholen. De lectoraten vormen nu, met hun onderzoek, de verbindende schakel tussen de praktijk en het onderwijs.

SoziO zit aan tafel met het organiserend comité van *Being There*, het platform Lectoren Zorg en Welzijn. Daarin zitten Lia van Doorn (lector Innovatieve Maatschappelijke Dienstverlening, Hogeschool Utrecht)

Alice Schippers (lector Social Care and Creative Therapy Studies, Stenden Hogeschool), Jean-Pierre Wilken (lector Participatie en Maatschappelijke Ontwikkeling, Hogeschool Utrecht) en Ria Wijnen (lector Gerontologie, Avans Hogeschool).

Sinds 2004 komen de leden van het platform – lectoren van alle hogescholen – regelmatig bijeen om ideeën uit te wisselen en feedback te geven en te krijgen.

Buitenwacht

Nu is het moment. Dat is de crux van het antwoord op de vraag: waarom nu een congres?

Schippers: 'We zijn met hartstikke leuke dingen bezig die zich er nu voor lenen om voor een breder voetlicht te brengen. Tot nu toe hebben we vooral informatie gedeeld en gepresenteerd binnen het platform. Vaak ging het daarbij om "halffabrikaten", producten die niet af waren.

Dat is interessant voor je collega's maar niet voor de buitenwacht. Als je onderzoek doet heb je tijd nodig voor je met je resultaten naar buiten kunt treden. Die tijd is nu gekomen.'

Ga voor meer informatie naar www.kerncongres.nl

Wijnen: 'Het congres biedt *the state of the art*. Het geeft antwoord op de vraag: waar bevinden we ons nu met de onderzoeksresultaten, ontwikkelingen en het beleid binnen de sector?'

Waarom ben ik een oen wanneer ik als sociale professional dit congres links laat liggen?

Wilken: 'Het gaat misschien te ver om te pretenderen dat dit hét congres is. Maar het is wel de eerste keer dat alle lectoraten zich presenteren. Er valt een hele hoop te halen. Het moet een terugkerend evenement worden, een traditie.'

De lectoraten en kenniskringen zijn inmiddels aardig ingeburgerd op de hogescholen. Toch merkt Schippers dat studenten maar ook docenten behoorlijk opkijken tegen onderzoek doen. Alsof het nog wezensvreemd en enkel iets van de universiteiten is. 'Ik wil graag onderzoek ontmythologiseren.' De platformleden willen en hopen dat het congres onderzoek bij dat ontmythologiseren een stimulerende rol speelt. Van Doorn: 'Juist omdat de presentaties op de praktijk zijn gericht, hopen we dat dit gebeurt.'

Hoe wordt de verbinding tussen praktijk, onderwijs en onderzoek op het congres duidelijk?

Wijnen: 'Docenten laten bijvoorbeeld zien hoe studenten worden ingezet binnen een onderzoek. Een voorbeeld uit mijn kenniskring is een onderzoek naar kleinschalige woonvormen voor ouderen. Studenten bevragen cliënten over hun tevredenheid naar deze kleinschalige vorm. Is die beter dan grootschalige woonvormen?'

Op het congres staan negen thema's centraal. Hoe zijn jullie tot die thema's gekomen?

Wijnen: 'Die keuze is brainstormend tot stand gekomen waarbij we de thema's van de verschillende lectoraten met elkaar hebben gecombineerd.'

Van Doorn: 'Het uitgangspunt is dat we het congres willen richten op de frontliniewerker, niet zozeer op het management. We willen het écht hebben over de sociale professional. Wat komt die in de praktijk tegen in de wijk, in de buurt? Bijvoorbeeld als hij achter de voordeur gaat kijken.'

Schippers: 'Ook voor een andere groep professionals is het congres interessant. De sociaalagogische opleidingen leiden ook mensen op die in instellingen werken of bijvoorbeeld bij woningbouwverenigingen. Voor hen is ook veel te halen omdat ook nieuwe ontwikkelingen in de zorg aan bod komen.'

Een voorbeeld daarvan is volgens Schippers de ontwikkeling van zorg naar ondersteuning. 'In plaats van een totaalpakket aan zorg te bieden onder het mom van: we verzorgen u van de wieg tot het graf, is de leidende vraag: waar heeft de cliënt ondersteuning nodig en waar springt zijn netwerk in. Dan bied je als sociale professional een ander soort ondersteuning.'

Bestaat niet het gevaar dat het congres een te breed scala aan onderwerpen aanroert, waardoor het niet meer herkenbaar is voor sociale professionals?

Schippers: 'Juist om er eenheid in aan te brengen zijn de thema's aangebracht. Overigens hoeft je als deelnemer niet te beperken tot één thema. Als je iets interessant vindt van een ander thema, kun je daar ook wat van meepikken.'

Volgens Lia van Doorn weerspiegelt het programma de werkwijze van de hogeschool. 'We richten ons met het praktijkgericht onderzoek op maatschappelijke thema's. Die zijn bepalend. Niet de vraag welke afzonderlijke beroepsgroep je moet ondersteunen. Er ontstaan in de praktijk namelijk ook nieuwe allianties van werksoorten en beroepen.'

Actualiteit

Met het presenteren van de onderzoeksresultaten slaan de lectoren een brug naar de praktijk én naar de actualiteit. De kennis die is opgedaan uit onderzoek, biedt volop mogelijkheden om maatschappelijke problemen te helpen oplossen. Wie de krant openslaat vindt dagelijks berichten over nijpende sociale kwesties. Ouderen die vereenzamen, gezinnen in achterstandswijken voor wie de problemen zich opstapelen, etnische spanningen tussen buurtbewoners, de toename van het aantal mensen met complexe psychische problemen, om enkele voorbeelden te noemen. Met het congres willen de organisatoren een fundamentele bijdrage leveren aan kennisverrijking over problemen rond zorg en welzijn. En het congres sluit aan bij maatschappelijke en politieke trends zoals maatschappelijke activering. Het is niet toevallig dat minister Ella Vogelaar, onder voorbehoud, een van de sprekers in het ochtendprogramma is. Het thema prachtwijken sluit volgens de organisatoren naadloos aan bij veel onderwerpen die in praktijkgericht onderzoek aan bod komen.

Schippers: 'Er was in de media nogal wat kritiek te horen over die plannen rond prachtwijken. Dat er allerlei oude plannen worden ingediend (door maatschappelijke organisaties, hogescholen, OS). Je kunt het ook omdraaien: het is mooi dat die al bestaande plannen worden omarmd door de politiek.'

Terug naar het congres. Uit welke doelgroep verwachten jullie de meeste bezoekers?

Wilken: 'We hopen dat er een heel gemêleerde groep komt. Ik hoop dat er heel veel docenten komen van alle hogescholen op het gebied van zorg en welzijnopleidingen. Maar ook de studenten en professionals.'

Wijnen: 'Vergeet niet: het is een mooie ontmoetingsplaats voor docenten en mensen uit het werkveld. Er zijn veel mogelijkheden om te netwerken.'

Olaf Stomp

(*) Zie www.kerncongres.nl